

ISMAILOVA ZUXRA KARABOYEVNA,
MAXSUDOV PO'LATJON MAXSUDOVICH,
ERGASHEV OYBEK KARIMOVICH,
MATKARIMOV KAMOLIDDIN JO'RABOYEVICH

MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI

O'QUV QOLLANMA

Тошкент-2019

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

**Ismailova Zuxra Koraboyevna, Maxsudov Po‘latjon
Maxsudovich, Ergashev Oyber Karimovich, Matkarimov
Kamoliddin Jo‘raboyevich**

MAXSUS FANLARNI O‘QITISH METODIKASI

(O‘quv qo‘llanma)

Mutahassisliklar: 5A311001- Texnologik jarayonlar va ishlab chiqarishni avtomatlashtirish (suv xo‘jaligida)
5A630101- Atrof muhit muhofazasi (geoaxborot tizimlari)
5A630101- Atrof muhit muhofazasi (xalqaro yer va suv resurslarini boshqarish)
5A450301- Gidromeliorasiya ishlarini mexanizasiyalashtirish
5A320310-To‘qimachilik va yengil sanoat mashinalari va apparatlari
5A320902-To‘qimachilik xom ashyolarini qayta ishlash texnologiyasi (yigiruv texnologiyasi)
5A321202-Tabiiy tolalarni dastlabki ishlash texnologiyasi (paxta)
5A320407-Kimyoviy texnologiya va apparatlari (noorganik va organik ishlab chiqarish bo‘yicha)
5A410501-Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (meva-sabzavot mahsulotlari)
5A320902-Tikuv buyumlari texnologiyasi va konstruksiyasini ishlash

Toshkent - 2018

Annotatsiya. O'quv qo'llanma magistratura ta'limining 5A311001- Texnologik jarayonlar va ishlab chiqarishni avtomatlashtirish (suv xo'jaligida), 5A630101- Atrof muhit muhofazasi (geoaxborot tizimlari), 5A630101- Atrof muhit muhofazasi (xalqaro yer va suv resurslarini boshqarish), 5A450301- Gidromeliorasiya ishlarini mexanizatsiyalashtirish, 5A320310-To'qimachilik va yengil sanoat mashinalari va apparatlari, 5A320902-To'qimachilik xom ashyolarini qayta ishlash texnologiyasi (yigiruv texnologiyasi), 5A321202-Tabiiy tolalarni dastlabki ishlash texnologiyasi (paxta), 5A320407-Kimyoviy texnologiya va apparatlari (noorganik va organik ishlab chiqarish bo'yicha), 5A410501-Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (meva-sabzavot mahsulotlari), 5A320902-Tikuv buyumlari texnologiyasi va konstruksiyasini ishlash mutaxassisliklari o'quv dasturiga asosan tayyorlangan bo'lib, yuqoridagi mutaxassisliklar magistrantlari uchun mo'ljallangan.

O'quv qo'llanmada maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining maqsad va vazifalari, oily ta'limning me'yoriy-huquqiy hujjatlari, ta'lim tamoyillari, maxsus fanlardan ma'ruza, tajriba va amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish hamda o'tkazish metodikasi bo'yicha o'quv materiallar o'z aksini topgan. Shuningdek, qo'llanmada talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish va baholash hamda dars tahlili va uni o'tkazish metodikasiga oid materiallar ham berilgan.

Аннотация. Учебное пособие предназначено для магистрантов специальностей 5A311001- Автоматизация производства и технологических процессов (водное хозяйство), 5A630101- Охрана окружающей среды (геоинформационные системы), 5A630101-Охрана окружающей среды (управление международной земельными и водными ресурсами), 5A450301- Механизация гидромелиоративных работ, 5A320310-Машины и аппараты текстильной и легкой промышленности, 5A320902-Технология переработки текстильного сырья (технология пряжи), 5A321202-Первичная обработка натуральных волокон (хлопок), 5A320407-Машины и аппараты химической технологии (по органической и неорганической производстве), 5A410501-Технология первичной обработке и хранения сельскохозяйственных продуктов (плодо-овощные продукты), 5A320902-Технология швейных изделий и разработка их конструкции и подготовлено по учебной программы вышеизложенных специальностей.

В учебной пособии представлены материалы цели и задачи дисциплины методике преподавания специальных дисциплин, учебно-правовые документы высшего образования, принципы обучения, организация и проведения лекционных, лабораторных а также практических занятий по специальным дисциплин. А также приведены материалы по оценке и контроля знаний, умений и навыков студентов, анализ занятий и методика их проведения.

Annotation. The manual is intended for undergraduates of specialties 5A311001- Automation of production and technological processes (water management), 5A630101- Environmental protection (geoinformation systems), 5A630101-Environmental protection (management of international land and water resources), 5A450301- Mechanization of irrigation and drainage works, 5A320310- Machines and devices of textile and light industry, 5A320902-Technology for the processing of textile raw materials (yarn technology), 5A321202-Primary processing of natural fibers (cotton), 5A320407- Machines and devices for chemical technology (for organic and inorganic production), 5A410501- Technology for primary processing and storage of agricultural products (fruit and vegetable products), 5A320902-Technology of garments and development of their design and prepared according to the curriculum of the above specialties.

In the training manual materials of the purpose and objectives of the discipline are presented to the method of teaching special disciplines, the teaching and legal documents of higher education, the principles of teaching, the organization and conduct of lecture, laboratory and practical classes in special disciplines. And also the materials on the evaluation and control of students' knowledge, abilities and skills, the analysis of classes and the methods of their conduct are given.

Taqrizchilar:

D.O.Ximmataliyev-Toshkent irrigatsiya va qishliq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti "Pedagogika, psixologiya va o'qitish metodikasi" kafedrasida dotsenti, ped.f.d.
R.M.Muradov-Namangan muhandislik-texnologiya instituti "Tabiiy tolalarni dastlabki ishlash texnologiyasi" kafedrasida professori, tex.f.d.

MUNDARIJA

Kirish.....	4
Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining mazmuni, predmeti va maqsadi.....	7
Oliy ta'limning me'yoriy-huquqiy xujjatlari.....	17
Ta'lim tamoyillari.....	48
Maxsus fanlarni o'qitishning tashkiliy shakllari.....	65
Maxsus fanlarni o'qitishni metodlari.....	85
Ta'lim jarayonida ko'rgazmali vositalaridan foydalanish metodikasi.....	100
Maxsus fanlardan tajriba - amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi.....	113
Talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish va baholash.....	121
Dars tahlili va uni o'tkazish metodikasi.....	142
Glossariy.....	152
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.....	162

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmonining ijtimoiy yo‘nalishida amalga oshiriladigan muhim tadbirlar qatorida oliy ta’lim muassasalari uchun pedagoglarning yangi avlodini shakllantirish, ma’naviy-ahloqiy jihatdan etuk, mustaqil dunyoqarashga ega, ijodiy fikrlovchi, boy milliy meros, shuningdek, umuminsoniy va milliy qadriyatlarga sadoqatli barkamol shaxsni tarbiyalab voyaga etkazish vazifalari ham belgilab o‘tilgan.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarorida " ... ta’lim jarayonini, oliy ta’limning o‘quv reja va dasturlarini yangi pedagogik texnologiyalar va o‘qitish usullarini keng joriy etish, magistratura ilmiy-ta’lim jarayoninisifat jihatidan yangilash va zamonaviy tashkiliy shakllarini joriy etish asosida yanada takomillashtirish"lozimligi ko‘rsatib o‘tilgan.

Bunday sharoitda ijtimoiy ahamiyatli bilim va qadriyatlar jamiyatda amalga oshirilayotgan islohotlar talablariga to‘la javob bera olish layoqatiga ega, ishlab chiqarish sohasida yuzaga kelgan raqobatga bardoshli, keskin o‘zgarishlarga moslasha oluvchi, shuningdek, mehnatbozorida mutaxassislar malakasiga qo‘yilayotgan talablar darajasida samarali faoliyat yurita oluvchi mutaxassisni shakllantirishga yo‘naltirilmog‘i lozim.

Xalq xo‘jaligining turli sohalari hamda oliy ta’lim muassasalari uchun etuk pedagog kadrlar zaxirasini tayërlash magistratura ta’limining asosiy vazifalari hisoblanadi. Ushbu vazifani hal etishda o‘quv rejadagi "Maxsus fanlarni o‘qitish metodikasi" fani ham muhim o‘rin egallaydi.

Oliy ta’lim muassasalari magistrantlarining kasbiy-pedagogik rivojlanishi ularning mustaqil fikrlashlari, ijodkorliklari, faolliklari, munosabatlarining chuqurlashib hamda boyib borishi, xarakter hamda dunyoqarashlarining